

Ewaluacja uprzednia

Strategii Rozwoju

Gminy Słaboszów do 2035

Słaboszów, październik 2025 r.

Ścieżka oceny

We wrześniu 2025 roku Gmina Słaboszów zakończyła proces konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Słaboszów do 2035 r. Następnie wprowadzono do Strategii wynik (wnioski i rekomendacje) z procesu konsultacji społecznych z mieszkańcami oraz uwagi z konsultacji instytucjonalnych.

W październiku 2025 dokonano oceny uprzedniej ww. dokumentu Strategii.

Oprócz Strategii wraz z załącznikami przeanalizowano Sprawozdanie z konsultacji społecznych.

W celu wiarygodnej oceny potencjału instytucjonalnego gminy Słaboszów w procesie ewaluacji uprzedniej wykorzystano dane historyczne m.in. raporty o stanie gminy, sprawozdania budżetowe, wieloletnią prognozę finansową i informacje o zrealizowanych projektach.

W trakcie oceny przeprowadzono wywiady z władzami samorządowymi (Wójt Gminy i Zastępca Wójta Gminy) oraz pracownikami odpowiedzialnymi za dokumenty strategiczne i przygotowanie projektów.

Ocena uprzednia została przeprowadzona przez eksperta strategicznego – dr Huberta Guza.

Kryteria oceny

Kryterium	Pytania ewaluacyjne
Trafność	<p>Czy zdefiniowane w Strategii obszary i cele strategiczne obejmują kluczowe zakresy funkcjonowania gminy?</p> <p>Czy zdefiniowane cele są adekwatne w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb, wyzwań i potencjałów wewnętrznych?</p>
Przewidywana skuteczność	<p>Czy cele strategiczne są możliwe do osiągnięcia poprzez wskazane cele operacyjne i kierunki działań?</p> <p>Czy przyjęte wskaźniki (mierniki) obrazują zaplanowane rezultaty działań?</p> <p>Czy zaplanowany system wdrażania Strategii zapewni narzędzia do jej sprawnej realizacji?</p>
Przewidywana efektywność	<p>Czy cele są określone w odniesieniu do istniejących potencjałów, w tym uwarunkowań finansowych?</p>
Zgodności z prawem	<p>Czy dokument i proces przygotowania Strategii były zgodne z prawem?</p>
Zgodności celów strategicznych innymi dokumentami strategicznymi	<p>Czy cele strategiczne wyznaczone w Strategii są zgodne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu?</p>
Kompletności	<p>Czy strategia zawiera wszystkie wymagane elementy i załączniki?</p> <p>Czy przeprowadzono konsultacje społeczne projektu Strategii?</p> <p>Czy przeprowadzono konsultacje instytucjonalne projektu Strategii?</p>
Spójność wewnętrzną dokumentu	<p>Czy Strategia jest spójna wewnątrz?</p>

Analiza spełnienia kryteriów oceny

Trafność	Czy zdefiniowane w Strategii obszary i cele strategiczne obejmują kluczowe zakresy funkcjonowania gminy?
-----------------	--

W Strategii, wyróżniono trzy główne, komplementarne obszary diagnostyczne obejmujące najważniejsze elementy związane z działaniem gminy.

1. wymiar gospodarczy
2. wymiar społeczny
3. wymiar przestrzenno-środowiskowy

Dodatkowo uwzględniono dane o obszarach chronionych i gospodarowaniu wodami.

W analogicznym podziale na obszary przeprowadzono analizę potencjałów i wyzwań. Jako generalne priorytety wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju zdefiniowano: odporność gospodarczą, odporność społeczną i odporność środowiskową.

Wyznaczono 3 cele strategiczne, po jednym w każdym z obszarów oraz cele operacyjne – w sumie 17. W ramach celów operacyjnych zdefiniowano kierunki działań.

Zaprezentowana powyżej logika interwencji strategicznej obejmuje cały zakres zadań gminy.

Trafność	Czy zdefiniowane cele są adekwatne w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb, wyzwań i potencjałów wewnętrznych?
-----------------	---

Cele strategiczne i operacyjne są odpowiedzią na ustalenia diagnostyczne, zarówno te wynikające z diagnozy stanu gminy i badań ankietowych, jak i te zdefiniowane w analizie potencjałów i wyzwań opracowanej w trakcie warsztatów strategicznych i konsultacji z mieszkańcami (analiza potencjałów i wyzwań dla trzech obszarów).

Cele zdefiniowano w racjonalny sposób bazując na zidentyfikowanych potrzebach. W procesie wyboru celów uwzględniono dostępny potencjał gminy do ich realizacji w perspektywie 10 lat, a przede wszystkim oczekiwania i pomysły mieszkańców zaangażowanych w poszczególne etapy procesu strategicznego.

Analiza szczegółowych kierunków działań (wraz z planowanymi rezultatami i wskaźnikami) potwierdza adekwatność celów w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb, wyzwań i potencjałów wewnętrznych.

Przewidywana skuteczność	Czy cele strategiczne są możliwe do osiągnięcia poprzez wskazane cele operacyjne i kierunki działań?
---------------------------------	---

Cele strategiczne określono w realny sposób, a zaplanowane kierunki działań są możliwe do zrealizowania przy obecnym potencjale gminy – (stabilna i dobra sytuacja budżetowa) oraz przy wykorzystaniu zewnętrznych źródeł finansowania.

Kierunki działań mają szeroki zakres i zwykle w kompleksowy i komplementarny sposób odnoszą się do celów strategicznych obejmując obszary społeczne, środowiskowe i przestrzenne, a także gospodarcze.

Gmina posiada doświadczenie w realizacji projektów finansowanych środkami zewnętrznymi – to istotne, bo część celów jest możliwa do realizacji jedynie przy zapewnieniu zewnętrznego finansowania. Obecne doświadczenia gminy uzasadniają przyjętą logikę interwencji. Realizacja części działań powinna ograniczyć narastające problemy takie jak: depopulacja, starzenie się społeczeństwa, wzrastające koszty usług publicznych, należy pamiętać, że zjawiska te mają jednak charakter ogólnopolski (w zakresie gmin wiejskich) i wpływ samorządu gminnego na ich przebieg jest ograniczony.

Przewidywana skuteczność	Czy przyjęte wskaźniki (mierniki) obrazują zaplanowane rezultaty działań?
---------------------------------	--

Zaplanowane wskaźniki rezultatu dobrano w poprawny sposób – odnoszą się one bezpośrednio do zaplanowanych kierunków działań i celów operacyjnych oraz celów strategicznych. Spełniają standardy SMART, w tym są policzalne, gmina ma/może mieć dostęp do potrzebnych danych). Brakuje jednak określenia ich stanu wyjściowego (wartość bazowa na 2026 r.) oraz stanu docelowego (wartość planowana na 2030 i na 2035 r.)

Przewidywana skuteczność	Czy zaplanowany system wdrażania Strategii zapewni narzędzia do jej sprawnej realizacji?
---------------------------------	---

Większość decyzji z obszaru wdrażania strategii jest skupiona w rękach władz samorządowych (Wójt, Rada Gminy), co znacząco ułatwi proces zarządzania strategicznego i wdrażania Strategii oraz komunikowania mieszkańcom jej wyników.

Przyjęte w Strategii rozwiązania zarządcze bazują na istniejących strukturach i nie generują nowych dokumentów np. w zakresie monitoringu i ewaluacji. Pozytywnie należy ocenić wykorzystanie jako narzędzia monitoringowego corocznych raportów o stanie gminy.

Zapisy o działaniach ewaluacyjnych odnoszą się do kluczowych elementów, władze samorządowe powinny zadbać o to, aby działania te były faktycznie prowadzone i dostarczały użytecznych informacji, także takich, które będą impulsem do wprowadzania zmian w strategii.

Przewidywana efektywność	Czy cele są określone w odniesieniu do istniejących potencjałów, w tym uwarunkowań finansowych?
---------------------------------	--

Kluczowym potencjałem Gminy Słaboszów jest rozwinięta produkcja rolna – znalazło to swój wyraz w drugim celu strategicznym „2. Dobre warunki do rozwoju rolnictwa i działalności gospodarczej oraz sprawne zarządzanie gminą”.

Pozostałe cele operacyjne i kierunki działań koncentrują się na zapewnieniu jak najlepszych warunków życia dla mieszkańców, co przy bardzo niskich dochodach własnych gminy stanowi duże wyzwanie.

Dane finansowe wynikające z budżetu gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa potwierdzają stabilną sytuację finansową samorządu pozwalającą na zapewnienie wkładu własnego do planowanych przedsięwzięć. Realizacja większości z nich będzie możliwa tylko przy pozyskaniu finansowania zewnętrznego.

Ważnym elementem w strategii jest transformacja energetyczna, która może przyczynić się do ograniczenia kosztów funkcjonowania samorządu gminnego.

Gmina powinna traktować priorytetowo przedsięwzięcia z zakresu rozwoju zasobów ludzkich i współpracę z organizacjami pozarządowymi, sąsiednimi gminami, administracją regionalną i centralną – strategia wskazuje takie kierunki działań. W długiej perspektywie czasowej współpraca taka powinna dążyć do wspólnego dostarczania części usług publicznych.

Cele wyznaczone w strategii korespondują z potencjałami gminy oraz jej kondycją finansową.

Zgodności z prawem	Czy proces opracowania Strategii był zgodny z prawem?
---------------------------	--

W procesie strategicznym oraz dokumencie Strategii uwzględniono właściwe podstawy prawne wynikające z:

Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,

Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,

Uchwały Nr IX/60/2025 Rady Gminy Słaboszów z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Słaboszów do 2035 roku oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii i trybu konsultacji (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z 2025 r. poz. 2106),

Uchwały Nr III/19/2019 Rady Gminy Słaboszów z dnia 7 lutego 2019 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Słaboszów (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z 2019 r. poz. 1309),

Zarządzenia nr 86/2025 Wójta Gminy Słaboszów z dnia 26 sierpnia 2025 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Słaboszów na lata 2026 – 2035.

Proces strategiczny obejmował:

1. Rozpoczęcie prac – podjęcie uchwały przez Radę Gminy w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii – marzec 2025 r.
2. Badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców – kwiecień 2025 r.
3. Warsztaty strategiczne z Mieszkańcami – kwiecień 2025 r.
4. Warsztaty strategiczne z władzami gminy, pracownikami samorządowymi, radnymi i sołtysami – maj 2025 r.
5. Analiza realizacji celów poprzedniej strategii rozwoju – maj 2025 r.
6. Opracowanie diagnozy oraz wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy (ankieta, warsztaty, przegląd danych) – czerwiec 2025 r.
7. Opracowanie założeń programowych Strategii, w tym analizy potencjałów oraz celów (strategicznym i operacyjnym), kierunków działań oraz oczekiwanych rezultatów i wskaźników – czerwiec 2025 r.
8. Wypracowanie założeń funkcjonalno-przestrzennych Strategii, w tym modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, charakterystyki obszarów strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań – czerwiec 2025 r.
9. Wypracowanie założeń wdrożeniowych Strategii, w tym określenie systemu realizacji Strategii i wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych, określenie ram finansowych i źródeł finansowania Strategii – lipiec 2025 r.
10. Opracowanie projektu Strategii spójnego z dokumentami nadrzędnymi – lipiec 2025 r.
11. Konsultacje projektu Strategii – w szczególności z: mieszkańcami, sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy, a także z właściwym Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – sierpień - wrzesień 2025 r.
12. Konsultacja z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Krakowie w sprawie Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla Strategii – wrzesień 2025 r.
13. Zaopiniowanie projektu Strategii przez Zarząd Województwa Małopolskiego - opinia dotycząca sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa – wrzesień 2025 r.
14. Przygotowanie projektu Strategii uwzględniającego ewentualne zmiany wynikające z przeprowadzonych konsultacji i opinii wydanej przez Zarząd Województwa Małopolskiego – październik 2025 r.
15. Przeprowadzenie ewaluacji uprzedniej Strategii – październik 2025 r.
16. Przyjęcie Strategii przez Radę Gminy w drodze uchwały – planowana data: październik/listopad w zależności od terminu posiedzenia Rady Gminy Słaboszów.

Dotrzymano założonych terminów.

Zgodności celów strategicznych innymi dokumentami strategicznymi	Czy cele strategiczne wyznaczone w Strategii są zgodne z zewnętrznymi dokumentami strategicznymi?
---	--

W Strategii potwierdzono zgodności celów operacyjnych wyznaczonych przez Gminę Słaboszów z następującymi dokumentami strategicznymi:

- poziom ponadlokalny: Strategia Rozwoju Powiatu Miechowskiego na lata 2025-2034 oraz Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Północna Małopolska” 2021-2027;
- poziom regionalny: Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2030;
- poziom krajowy: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030;
- poziom wspólnotowy: Cele priorytetowe unijnej polityki spójności na lata 2021-2027.

Kompletności	Czy strategia zawiera wszystkie wymagane elementy i załączniki?
---------------------	--

Strategia zawiera wszystkie elementy wynikające z dobrej praktyki zarządzania strategicznego. Dokument obejmuje następujące elementy, podzielone na trzy części:

Część pierwsza ma **charakter diagnostyczny** i obejmuje: wyciąg z diagnozy stanu gminy, analizy porównawcze, kluczowe ustalenia diagnostyczne, jej podsumowaniem jest analiza potencjałów i wyzwań.

Część druga ma **charakter planistyczny** i obejmuje: zasady horyzontalne, cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań, rezultaty i wskaźniki, obszary chronione, ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej oraz model funkcjonalno-przestrzenny, spójność celów strategii z innymi dokumentami planistycznymi.

Część trzecia ma **charakter operacyjny** i obejmuje: zarządzanie, monitoring, ewaluację i finansowanie.

Załączniki do Strategii obejmują raporty z poszczególnych etapów prac, sprawozdanie z konsultacji społecznych oraz ewaluację uprzednią.

Kompletności	Czy przeprowadzono konsultacje społeczne projektu Strategii?
---------------------	--

Strategia została opracowywana w formule partycypacyjnej z udziałem mieszkańców (warsztaty strategiczne, ankiety), a następnie konsultowano z nimi zapisy dokumentu (konsultacje społeczne projektu strategii).

Szczegółowe dane w tym zakresie zamieszczono w Sprawozdaniu z konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Słaboszów do 2035 roku.

Potwierdzają one dochowanie standardów konsultacji społecznych.

Kompletności	Czy przeprowadzono konsultacje instytucjonalne projektu Strategii?
---------------------	--

Szczegółowe dane w tym zakresie zamieszczono w Sprawozdaniu z konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Słaboszów do 2035 roku.

Potwierdzają one właściwe przeprowadzenie konsultacji instytucjonalnych, które objęły:

- sąsiednie gminy oraz powiat miechowski,
- Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Krakowie - wniosek o stwierdzenie braku konieczności przeprowadzania Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla Strategii,
- Zarząd Województwa Małopolskiego – wniosek o opinię dotyczącą sposobu uwzględnienia w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Słaboszów do 2035 ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Uzyskano wszystkie wymagane opinie i informacje.

Spójność wewnętrzna dokumentu

Czy Strategia jest spójna wewnętrznie?

W dokumencie poprawnie zaprezentowano ciąg przyczynowo-skutkowy interwencji strategicznej. Poczynając od ustaleń diagnostycznych, przez analizę potencjału i wyzwań, strukturę celów (strategiczne, operacyjne) i kierunków działań, aż do rezultatów i wskaźników.

Rozdziały opisujące politykę przestrzenną są spójne i powiązane z celami.

Część wdrożeniowa precyzuje zasady wdrażania i finansowania Strategii.

Rekomendacje

Rekomenduje się przyjęcie Strategii przez Radę Gminy Ślaboszów

Rekomenduje się w procesie monitoringu strategii określenie bazowych wartości dla najważniejszych wskaźników obrazujących poziom osiągniętych rezultatów, a następnie ich okresowe badanie.

Rekomenduje się prowadzenie bieżącego monitoringu wdrażania Strategii oraz okresowych ocen (raz w roku) w celu ewentualnej aktualizacji dokumentu. Debata w tym zakresie powinna mieć publiczny charakter i być połączona z debatą nad raportem o stanie gminy.